

Міжнародний гуманітарний університет
Фаховий коледж
Циклова комісія зі спеціальності Філологія

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи філософських знань

Галузь знань	<u>03 «Гуманітарні науки»</u>
Спеціальність	<u>035 «Філологія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Філологія»</u>
Рівень вищої освіти	<u>Фаховий передвищій рівень</u>

Розробники і викладачі <i>(вказуються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний тел.	E-mail
доцент канд. філос. наук Крижановська Тетяна Олександрівна	097-654-81-81	Oreltati63@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «**Основи філософських знань**» входить до циклу гуманітарних нормативних предметів і є невід'ємною частиною загальнокультурного, професійного, соціального та особистісного розвитку здобувача. Філософія – це світоглядна і водночас методологічна основа, на базі якої відбувається засвоєння гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін. Значною мірою саме завдяки їй стає можливий вихід свідомості здобувачів за межі вузькопрофесійної підготовки, формування у них аналітичних, критичних, логічних навичок та орієнтація на загальнолюдські цінності.

Курс «Основи філософських знань» охоплює собою як основні періоди історичного розвитку світової філософської думки, так і теоретичну проблематику основних розділів філософського знання. Особливою темою виділяється українська філософська думка, вивчення якої дає змогу ознайомитись з особливостями українського типу мислення та його зв'язку із практикою. В рамках української філософії здобувачі також ознайомлюються з філософським надбанням філософів, що творили і працювали в м. Одесі.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є спрямування здобувачів до оформлення власної світоглядної позиції та оволодіння методологією мислення та діяльності. Основними завданнями вивчення дисципліни є: - осмислення предмету філософії, її статусу в системі сучасної науки, розуміння ролі філософії у формуванні і розвитку творчого мислення; - розкриття сутності і значення основних напрямків розвитку філософської думки, ознайомлення з історичними віхами зарубіжної та вітчизняної філософії, взаємозв'язком їх ідей і концепцій; - засвоєння основних понять, принципів, категорій і функцій філософії, формування вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя; - створення належної теоретичної основи для вільного світоглядного самовизначення сучасного фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни. Даний курс засновується на знаннях з таких дисциплін як Всесвітня історія, Громадянська світа. В свою чергу знання, що отримують здобувачі після вивчення курсу «Основи філософських знань» слугують основою для вивчення дисципліни ОК1 – Історія України, ОК2 – Історія української культури, ОК7 – Основи наукових досліджень.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи філософських знань» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Навчальна дисципліна «Основи філософських знань» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	32	16	72	2	3	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		прак	сам. роб.	
Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу.	14	2	2	8
Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу.	16	4	2	10
Тема 3. Основні періоди розвитку західноєвропейської філософії.	18	6	2	10
Тема 4. Філософська думка в Україні.	20	6	2	12
Тема 5. Основні розділи філософського знання.	18	4	2	12
Тема 6. Людина як центр філософського знання.	16	4	2	10
Тема 7. Філософський аналіз суспільства.	18	4	4	10

<i>Усього годин</i>	120	32	16	72
---------------------	------------	-----------	-----------	-----------

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота – обов'язковий компонент навчальної та дослідницької роботи здобувачів. До самостійної роботи здобувачів в процесі вивчення дисципліни «Основи філософських знань» включаються:

1. Повторення матеріалу лекції за допомогою презентації та конспекту.
2. Письмова та усна підготовка до семінарів на основі презентації, текстів викладача та списку літератури що додаються до кожного семінару. На кожне питання семінару здобувач має дати хоча б коротку тезисну відповідь у конспекті.
3. Написання есе на одну із запропонованих викладачем тем або за власним вибором.
4. Підготовка до іспиту.
5. Опрацювання та конспектування питань, що виносяться на самостійне вивчення на основі текстів викладача та списку літератури.

Питання самостійної підготовки

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Питання: 1) Співвідношення філософії, науки і релігії в їх історичному розвитку. 2) Філософія і досвідне наукове знання. 3) Наукова картина світу та релігійна картина світу. 4) Філософія і релігія як форми духовного освоєння дійсності. 5) Філософія і мистецтво.	8

2	<p>Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Провідні ідеї і напрями стародавньої індійської думки. 2) «Упанішади» як основні ведійські тексти. 3) Ортодоксальні (міманса, веданта, йога) та неортодоксальні (джайнізм, буддизм, локаята) школи. 4) Основні положення джайнізму. 5) Канонічні джерела стародавньої китайської думки. 	10
3	<p>Тема 3. Основні періоди розвитку західноєвропейської філософії.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Натурфілософський період античної філософії: Фалес і мілетська школа, Піфагор, Геракліт, Парменід та елейська школа, Демокріт. 2. Еліністичний період античної філософії: Епікур, стоїки, скептики. 3. Патрістичний період середньовічної європейської філософії. 4. Гуманістичні вчення доби європейського Відродження. 5. Складення розширеної таблиці періодизації європейської філософії. 	10
4	<p>Тема 4. Філософська думка в Україні.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Розвиток філософського знання в м. Одесі в XIX – початку XX ст. (М. Я. Грот, Г. І. Челпанов, М. М. Ланге, Г. В. Флоровский). 2) Філософія в м. Одесі 30-50-х років (Б. М. Меламед, С. Я. Коган). 3) Системна філософія в Одесі (А. І. Уйюмов, Л. М. Терентьева, Л.М. Сумарокова, А. Ю. Цофнас). 4) Гуманітарна філософська традиція в Одесі: історія і сучасність (І. Я. Матковська, І. В. Голубович, О. А. Довгополова, С. Г. Секундант). 	12
5	<p>Тема 5. Основні розділи філософського знання.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософські моделі буття: монізм, дуалізм, плюралізм. 2. Хаос і порядок. 3. Простір і час. 	12
6	<p>Тема 6. Людина як центр філософського знання.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Співвідношення в людині природного, соціального, персонального та трансцендентного. 2) Свобода, творчість, активність як людські феномени. 3) Основні концепції свободи. Свобода та відповідальність. 	10

	4) Філософсько-антропологічні погляди К. Кастанеди. Написання філософського есе.	
7	Тема 7. Філософський аналіз суспільства. Питання. 1. Проблема суспільного прогресу. 2. Соціальні інститути: поняття, зародження, функції, значення. 3. Мораль і право. Функції права і функції моралі в суспільстві. 4. Людина і суспільство. 5. Природа як соціальна цінність. 6. Підготовка до підсумкового заняття	10
	Всього	72

7.ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Основи філософських знань» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті». Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи поточного контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувача, усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне опитування на підсумковому занятті, оцінювання філософського есе, оцінювання виконання самостійної роботи.

Форма контролю: екзамен.

Екзаменаційні питання

1. Виникнення філософії. Філософія і міф.
2. Проблема визначення предмету філософії. Характерні риси філософського мислення.
3. Співвідношення філософії, релігії та науки. Філософія та мистецтво.
4. Функції філософії.
5. Поняття світогляду. Типи світогляду. Філософія і світогляд.
6. Особливості західного та східного типів світосприйняття.
7. Філософія Стародавньої Індії. Характерні риси, періодизація, основні поняття.
8. Філософія буддизму.
9. Філософія Стародавнього Китаю. Основні характеристики, періоди, поняття.
10. Філософські основи вчення Конфуція.
11. Періодизація античної філософії. Коротка характеристика основних періодів.

12. Натурфілософія як ранній період античної філософії.
13. Соціально-антропологічний поворот в античній філософії. Софісти і Сократ.
14. Вчення Платона про ідеї.
15. Антропологічні погляди Платона.
16. Філософське вчення Аристотеля.
17. Особливості середньовічної картини світу.
18. Апологетика та догматика як напрямки середньовічної патристики.
19. Середньовічна схоластика та містика: основні представники та їх погляди.
20. Загальна характеристика філософії доби європейського Відродження.
21. Гуманізм як напрямок філософії доби європейського Відродження. Основні представники та їх погляди.
22. Пантеїзм. Представники пантеїзму в добу Відродження, їх вчення.
23. Натурфілософія доби Відродження.
24. Загальні риси філософії Нового часу.
25. Френсіс Бекон як засновник емпіричної філософії Нового часу, його основні ідеї.
26. Емпірична та сенсуалістична філософія Нового часу, основні представники та їх ідеї.
27. Рене Декарт як засновник раціоналістичної філософії Нового часу. Основні положення його вчення.
28. Основні представники раціоналістичної філософії Нового часу та їх погляди.
29. Соціальні ідеї філософів Нового часу (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є).
30. Філософія європейського Просвітництва: загальні риси, основні представники та їх погляди
31. Загальна характеристика та представники німецької класичної філософії.
32. Основні положення гносеології І.Канта.
33. Морально-правова концепція І. Канта.
34. Енциклопедія філософських наук І.В.Ф.Гегеля.
35. Некласична філософія ХІХ ст. Загальна характеристика, основні представники та їх погляди.
36. Екзистенціалізм як напрям філософії початку ХХ ст.
37. Основні положення філософії прагматизму, її представники та їх погляди.
38. Загальні особливості та періодизація української філософії.
39. Філософське вчення Григорія Сковороди.
40. Філософія серця Памфіла Юркевича.
41. Структура філософського знання. Коротка характеристика основних розділів.
42. Онтологія як вчення про буття.
43. Буття та свідомість.
44. Простір і час як філософські категорії.
45. Порядок і хаос, історія їх співвідношення в філософській думці.
46. Гносеологія та особливості підходів до проблеми пізнання світу.
47. Проблема істини в пізнанні. Істина і правда.
48. Поняття методу. Загальнонаукові та специфічні методи пізнання.
49. Теорії істини (кореспондентська, конвенціоналістська, когерентна, прагматистська).

50. Аксиологія як вчення про цінності.
51. Роль цінностей в житті людини і суспільства. Цінності та ідеали.
52. Особливості філософського підходу до проблеми людини.
53. Співвідношення природнього, соціального, персонального та трансцендентного в людині.
54. Співвідношення понять «людина» - «індивід» - «індивідуальність» - «особистість».
55. Соціальна філософія та інші науки про суспільство.
56. Основні концепції суспільства.
57. Суспільство як система. Основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок.
58. Суспільство і природа. Основні концепції співвідношень суспільства і природи.
59. Людина і суспільство: основні аспекти співвідношення.
60. Основні концепції свободи. Проблема свободи в філософії.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять, перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5

Разом балів за поточний контроль	50
<i>Підсумковий контроль</i> екзамен / залік	50
Всього балів	100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ
(для екзамену)

№	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Шкала оцінюв ECTS	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Оцінка за розш шк Екзамен
1	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді.	Високий	A	5	Відмінно
2	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Добрий	B	4,5	Добре
3	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	Достатній	C	4	
4	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній	D	3,5	
5	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		E	3	
6	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну	Низький	FX	2	Не

частину навчального матеріалу.				задовільно
--------------------------------	--	--	--	------------

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х. : НТУ «ХПІ», 2018. 187 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/44a02c5e-6363-4c1c-9af9-15d3242db29f/content> (дата звернення 25.08.2023)
2. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. URL: <https://is.gd/AAheM3> (дата звернення 25.08.2023)
3. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Vilchynskyi_Yurii/Filosofia.pdf? (дата звернення 25.08.2023)
4. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Sherpetiak_Philosophy_IFF.pdf (дата звернення 25.08.2023)

Додаткова

1. Вацак М. Ідея свободи у творчості Григорія Сковороди. *Medievist*. 11 квітня 2013 р. URL: <https://www.medievist.org.ua/2013/04/blog-post-2847.html> (дата звернення 25.08.2023).
2. Гоббс Т. Левіафан / пер. з англ. Р. Димерця та ін. Київ : Дух і літера, 2000. 606 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Thomas_Hobbes/Leviafan_abo_Sut_budova_i_povnovazhennia_derzhavy_tserkovnoi_ta_svitskoi.pdf? (дата звернення 25.08.2023)
3. Кастанеда К. Вчення дона Хуана / переклад Анна Кравець. Львів : Terra Incognita, 2018. 272 с. URL: <https://javalibre.com.ua/java-book/book/2919971> (дата звернення 25.08.2023).

4. Коваленко, І. І., Мелякова, Ю. В., & Кальницький, Е. А. Феноменологія творчості у цифрову епоху. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2020. 1(44). С. 157–167. URL: <https://doi.org/10.21564/2075-7190.44.195922>
5. Крижановська Т. О. Особливості критичного мислення в античній філософській думці періоду класики. *Культурологічний альманах*. 2023. Вип. 2. С. 185–190. DOI <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.25>
6. Крижановська Т. О. Символічний світ культури Григорія Сковороди. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень : матеріали V Міжнародної наукової конференції*, м. Київ, 24 лютого, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця : Європейська наукова платформа, 2023. С. 285–287. DOI: <https://doi.org/10.36074/mcnd-24.02.2023>
7. Луцок М. В. Вень (філософія) / Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Вень_\(філософія\)](https://vue.gov.ua/Вень_(філософія)) (дата звернення: 25.08.2023).
8. «Незвична» філософія Григорія Сковороди. Офіційний сайт Національного університету Острозька академія. 22 листопада 2012. URL: <https://www.oa.edu.ua/ua/info/news/2012/11-22-1> (дата звернення 25.08.2023).
9. Ніцше Ф. Так казав Заратустра / Фридрих Ніцше. Жадання влади; [пер. з нім. А.Онишка, П.Тарашука]. Київ : Основи, 2003. С. 7–342. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Nietzsche_Friedrich/Tak_kazav_Zaratustra_Zhadannia_vlady/ (дата звернення 25.08.2023).
10. Новіков Б. В. Філософія як теорія і методологія творчості. *Вісник НТУУ “КПІ”*. Серія : Філософія. Психологія. Педагогіка. 2011. Випуск 2. С. 108–113. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/4399/1/21-filos-B.Novikov.pdf> (дата звернення 25.08.2023)
11. Платон. Бенкет / пер. з давньогрецьк. У. Головач. Львів : Видавництво УКУ, 2018. 220 с. URL: https://www.e-reading.life/bookreader.php/1001335/Admin_-_PLATON.html (дата звернення 25.08.2023)
12. Чижевський Д. Памфіл Юркевич / Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Київ, 1992. С. 177-204. URL: <http://litopys.org.ua/chyph/chyph10.htm> (дата звернення 25.08.2023)

Інформаційні ресурси

1. Філософський енциклопедичний словник [укладач В.І. Шинкарук]. К.: Абрис, 2002. 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskiy_entsyklopedychnyi_slovyk.pdf (дата звернення 25.08.2023)
2. Psylib: Електронна бібліотека. URL: <http://www.psylib.kiev.ua> (дата звернення 25.08.2023)
3. Сайт культурної асоціації «Новий акрополь». Бібліотека. URL: <https://newacropolis.org.ua/articles> (дата звернення 25.08.2023)